

1958

V

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

tiende jaargang
19- december -58

Het Bestuur van de NIJDAMSTRA STICHTING

wens alle neven en nichten toe een

PRETTIG KERSTFEEST
EN
GEZEGEND 1959

HET KERSTFEEST.

Wij hebben dan het "heerlijk avondje" gevierd; dat was op 5 december. Veel zoetheid gegeten en misschien met de kinderen gezongen:

"Zie de maan schijnt door de bomen"

De radio gaf de liedjes heerlijk door. Op dit feest volgt het Kerstfeest.

Ook dan wordt er veel gezongen en zoetheid gegeten. Ogenschijnlijk is er geen groot verschil tussen deze feesten.

Ja toch, een Kerstboom! Deze wordt per meter betaald. Hoe groter de boom, wat hoger de prijs. We kopen wat engelenhaar. Ook dat gaat per meter, en nog enkele versieringen. Moeder komt binnen met een groot kerstbrood. Doch maakt dit dan een verschil in de feesten?

We weten van het Kerstfeest; dat er een kindje werd geboren in heel armoedige omstandigheden; geen

wieg, geen kleertjes. Weet u wel moeder, zegt uw dochttertje, dat het kindje geboren werd in een stal, en enkele doeken waren de kleertjes en de wieg was een krib.

Als we er zó bij bepaald worden dan komt de meditatie als een sprookje.

De Kerstboom brandt, het suikergoed smaakt best. Maar het bovenstaande heeft niets met het Kerstfeest uit te staan.

Het Kerstfeest is het feest van de geboren Christus. Dit feit is van alle sentimentaliteit ontbloot.

"En het geschiedde in diezelfde dagen, dat er een gebod uitging van keizer Augustus dat de gehele wereld beschreven zou worden. En zij gingen allen om beschreven te worden, een ieder naar zijn eigen stad."

Dat was een lange reis voor Jozef en Maria, die van Nazareth naar Bethlehem moesten gaan. Ongeveer 150 k.m. Een lange reis, in aamerking nemende het bergachtige land, en het vervoermiddel, de ezel. Gelukkig was het zomer, tenminste daar wijst de lege stal op, waar straks het Kind geboren zal worden.

Een twintig kilometer, vanuit Nazareth, bereikten zij de plaats waar thans de weg doorsneden wordt door de demarcatielijn tussen Israël en Jordanië, en komen dan te Dothan. De weg leidt dan verder naar Samaria en Sichem. Het is geen gemakkelijke weg. Herhaaldelijk stijgt en daalt hij. De reizigers gaan verder op naar Silo. Dan gaat de weg het zuiden in naar Ramalla. Daarna komt het ontroerende ogenblik, want waar ze nu staan op deze heuvelkam, zien ze Jeruzalem.

Hier op deze hoogte hebben Jozef en Maria enige ogenblikken vertoefd. Dit is de heilige stad. Gesterkt gaan ze verder, zij hebben de heilige stad gezien. Maar ze moeten verder ! Ze gaan het Kedrondal door naar Siloam. Rechts van de weg de vijer Siloam, die ontspringt aan een bron in het Kedron-dal. Lichamelijke vermoeidheid drukt hen, maar ze moeten naar Bethlehem. Zo komen ze bij een beboste hoogte, even buiten Jeruzalem. Links van de weg de Joodse begraafplaats. Wanneer dan de weg Jericho om de olijfberg heen gaat, kronkelt zich de weg Bethlehem-Efratha. Een heuvellandschap, waarvan de heuvels soms bergachtig lijken. En eindelijk Bethlehem !

Ze willen nu nog even vertoeven in de velden van Beth-

lehem. De golvende vlakke, die naar beneden loopt en straks weer stijgt. Dat zijn de velden van de herders. Daar zijn ook nu nog herders, die hun langharige geiten met hun prachtig gedraaide horens hoeden.

"En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hun kudde. En zie, een engel des Heren stond bij hen en de heerlijkheid des Heren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreze."

Laten wij nog eens even met Jozef en Maria, Bethlehem binnen gaan. Geen plaats voor hen in de herberg. In een stal, een grot, werd tenslotte rust gevonden. En hier vindt het grote gebeuren plaats.

"En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij (Maria) baren zou; En zij baarde haar eerstgeboren zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe."

Dat is het Kerstfeest. Kerstfeest spreekt van grote dingen. Kerstfeest spreekt van verschrikkingen en van vrede. Van verschrikkingen waar moeder Maria later dit van zegt:

"Machtigen heeft Hij van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd."

Van vrede ! Immders de engelen zagen al achter de kribbe het nieuwe Jeruzalem, want ze zingen van de "Eeuwige vrede."

De Voorzitter.

F A N I T F R Y S K E M Ê D .

Ter gelegenheid van het 6e Fries congres, dat 26, 27 en 28 juni j.l. te Leeuwarden werd gehouden, had de Leeuwarder Courant bij zijn nummer van 7 juni een bijlage gevoegd van niet minder dan 52 pagina's.

Deze bijlage was geheel gewijd aan de Friese landen en zijn bewoners van Texel tot de Deense grens en is het lezen meer dan waard en bovendien goed geïllustreerd.

Het gaat niet aan in het bestek van een kort artikel voor ons familieblad de rijke inhoud van deze bijlage geheel weer te geven. Wij moeten ons beperken en hier en daar een greep doen uit de interessante leesstof.

Ter verduidelijking is een schetskaart opgenomen van de fries landen: West-Friesland (het noordelijk deel van Noord Holland); Midden-Friesland (Wester - Lauwers Friesland); Groningerland, Oost Friesland met in het zuiden het echt-friese Saterland (ten Costen van de Eems) Noord-Friesland. Voor de langgerekte kust hebben we dan nog de Friese, Oostfriese en Noordfriese Waddeneilanden.

Wordt er nu overal Fries gesproken? Neen! Zelfs in Friesland niet; denk maar aan het Bildt, de Stellingwerfen in Z.O.Friesland en de Friese steden. Op onze waddeneilanden wordt alleen Fries gesproken op Terschelling met uitzondering van Midland en op Schiermonnikoog. In Oost Friesland spreekt men al in geen eeuwen meer Fries, maar in Sealterlân hoort U de Oost-friese taal. In Noord Friesland, dus over de Elbe tot aan de Deense kust, spreekt men het Noordfries, dat evenwel door ons Friezen, slecht of in 't geheel niet wordt verstaan. Bovendien heeft men daar nog zes dialecten, die onderling zeer verschillen.

Maar er is ondanks de verscheidenheid in taal nog zoveel, dat de bewoners der Friese landen doet gevoelen hoe na zij aan elkaar verwant zijn.

Eerst al door de historie!

Is Noord Friesland niet de bakermat van het Friezen-
dom? Vandaar trokken de Friezen westwaarts naar onze streken tot in Vlaanderen en zelfs over de Noordzee naar Engeland. En merkwaardig genoeg bij het opkomen der Hervorming in het begin van de 16e eeuw, zijn weer honderden, vooral doopsgezinden, om des geloofs wille naar Oost Friesland uitgeweken en vonden daar een nieuw thuis. De sporen van deze Hollands-Friese invasie ontdekt men nog in stadjes als Emden en Leer en vooral in Friedrichstadt, dat zo echt Nederlands aandoet in zijn bouwtrant van trapgevels en met zijn grachten. Zelfs werd er in het laatst van de 19e eeuw nog in het Nederlands gepreekt in de kerk van Emden en werd op de school deze taal onderwezen. En hoeveel Friese familiestammen hebben niet hun takken in Oost-Friesland. En dan is er de verbondenheid door de strijd tegen de Noordzee.

Zoals wij ons tot de 10e eeuw veilig voelden op onze terpen, zo waren het in Oost- en Noord Friesland de warften, waarop de boerderijen en groepjes huizen lagen. Deze oeroude toestand vinden wij nu nog op de Halligen,

enige onbedijkte kleine eilandjes voor de kust, eigenlijk restanten van weggeslagen vasteland. Daar wonen boeren, zeelui en vissers.

Wij weten uit onze geschiedenis van stormrampen- en vloedén, maar de Oost- en Noord-Friezen niet minder. Ook daar zijn tientallen dorpen door de zee verzwolgen en vruchtbare landen verloren gegaan. Maar ook daar net als bij ons, werd de strijd met de grote slokop aangegaan om weer te veroveren, wat was prijsgegeven. Deze worsteling heeft zeker mede het karakter van de Friezen bepaald. Ze zijn daardoor sterk individualistisch geworden, de strijd maakte hen hard en stug en gesloten. Ieder boer op de Halligen b.v. had op de bovenverdieping van zijn woning, die nog op zijn stijlen kon blijven staan, als het onderstuk door de zee was weggeslagen, de lijkkleden en lijkkisten steeds in gereedheid staan. Dit illustreert toch wel zeer sterk, wat de strijd van de Friezen tegen de Noordzee betekende.

Wat de boerderijen betreft is er naast veel verschil ook nog wel overeenkomst. In ons Friesland hebben wij het kop- hals en romp type en de forste stjelpen, waar bij woonhuis schuur en stallen onder één dak zijn gebouwd. Vaak liggen deze boerderijen onder hoog geboomte. Er om heen liggen de welige weiden met het prachtige zwart-bonte vee. Dat alles geeft zulk een uitzonderlijke Friese eigenheid aan het landschap. In West-Friesland heeft men een soortgelijk type boerderij als onze stjelp, daar stolp geheten. In Oost-Friesland spreekt men van het Oostfriesenhaus, dat een zekere overeenkomst heeft met onze stjelp, alleen heeft men daar een hoge topgevel aan het voorhuis. Maar de stalling van het vee is net als bij ons met de koppen naar de muur. Zo ook in Noord-Friesland.

En dan zijn er in alle Frieslanden steeds mensen geweest, die zich beijverden om het eigen karakter van land en volk te handhaven en zich inzetten voor de strijd om de eigen cultuur. Deze strijd gaat van Upstalboom van Aurich uit de 12e eeuw door tot op onze dagen in de Friese congressen; al leven de Friezen nu ook in verschillende staatsverbanden.

En zoals wij ons één voelen als familie in de Nijdamstra-stichting, zo gevoelen de Friezen van West-Oost en Noord zich één in afkomst en cultuur en blijft er het heimwee naar een innige saamhorigheid.

A.Vleer.

H O B B Y ' S

Natuurlijk neef O te Dordrecht, wordt uw artikeltje geplaatst. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Wilt u ons eens verrassen met een artikel over uw bevindingen in Zuid Afrika ? Met veel belangstelling zie ik het tegemoet.

De volgende keer reken ik beslist op een bijdrage van de neven:

S. v.d. Leij, te Alkmarijp
J. Vleer te Dronrijp
G.A.Nijdam, Dellenweg, Epe.

Dit zijn dezelfde namen, die reeds voorkomen in het septembernummer. Ik mocht tot heden geen bijdrage van u ontvangen.

Redactie.

Dordrecht, 22 september 1958.

Door samenloop van omstandigheden werd de lezing van de Nijdamstra- Tyng van juli 1958 door mij een tijdlang uitgesteld en daardoor kreeg ik eerst gisteren kennis van uw in bovengenoemd nummer gedaan verzoek om iets over mijn hobby's te schrijven.

Onderstaand dan het volgende:

Daar ik eerst in 1956, 'k was toen 79, uit zaken ben gegaan, was de overgang naar een rustig leventje wel een grote opgave, maar zo lang de tuin nog veel verzorging nodig had, slaagde ik er wonderwel in om me aan de veranderde omstandigheden aan te passen. Zodra echter de tuin in het winterdek was gestoken, zocht ik bezigheden waarin ik bevrediging kon vinden en die vond ik in het zgn. smyrnknopen. Van mijn benen kan ik niet erg veel meer vergen en zo'n zittend werkje trok me dus wel aan. De ogen zijn nog vrij goed en het voor dit werk nodige geduld, heb ik tijdens mijn verblijf onder de inboorlingen van Zuid-Afrika (1895-1900) geleerd. Bij de aan-

vang van een werkstuk schijnt het haast onbegonnen werk om de aangevangen taak te volbrengen, doch door er regelmatig een vooraf door je zelf te bepalen tijd aan te werken, zie je na verloop van tijd de tekening in natura verschijnen en daarmee stijgt de ambitie om op te schieten. Sedert het begin kwamen gereed een tafelkleed van 1.25 x 1.25 m; een vloerkleedje van 1.30 x 0.75 m. en een dressoirloper van 1.30 x 0.40 m. met welke aanwinsten mijn inboedeltje werd verrijkt, zodat het resultaat ons veel voldoening schenkt.

Zodra het voorjaar echter is aangebroken, wordt de aandacht weer hoofdzakelijk op de tuin geconcentreerd, doch bij regenachtige dagen of guur weer geeft het knoopwerk toch nog steeds een prettige uitwijk-mogelijkheid.

A.J.Oostergestel.

OVER EEN ZWERENDE VINGER.

(overgenomen uit het "Friesch Dagblad" d.d.20.9.'58)

Het is een oude vraag, of er speciale dichterlijke onderwerpen zijn, zoals de maan en de liefde, het woud en de storm, de sneeuw en de dageraad. Of kan men ieder onderwerp dichterlijk behandelen, zoals Bilderdijk het eierkoken ?

K.Nijdam, van wie wij pennevruchten publiceerden, heeft in de winter van 1837 een zwerende vinger gehad en dat ongemak aldus dichterlijk behandeld.

O wat is mijn vinger stief,
 O wat is 't een ongerief.
 Tjuk is mij de hele haon.
 Hjit as wie er in de braon.
 O wat is er hud en wreed
 En wat dogt ermij en leed.
 O wat bin 'k dy krupsie saed
 Nags dan weits ik faak op baed,
 Al mijn wurk is mij en lest,
 Want hy lit mij nooit in rest
 En hij tikket as en klok,
 Of ha ik het nog zo drok.
 Einling waad er wijt en gei
 'k Naam hem uit de ruften wei.

En en spelde dy ik naem
 Makke dat er etter kaam.
 Derop krige ik wat lins
 En het gong voertoon nei wins.
 Sels ha ik de dokter west
 Apteker en de hele rest.
 Salve kaam net heeg te staen
 As ik ta het soepvet gaen
 'k hood hem dermei seft en wiet
 En sliep 's nags wer stil en swiet.

Ant. red.: Karnemelk werd een probaat middel geacht om een wond zuiver te houden.

ZEER PERSOONLIJK.

Toen ik op 22 oktober j.l. 's morgens opstond, voelde ik een vrij heftige pijn in de buik. Nimmer had ik daar eerder last van gehad. De huisdokter vermoedde een acute blindedarm-ontsteking. Om half tien was ik in het ziekenhuis, om half elf was ik reeds geopereerd. Het had alles een vlot verloop. Op 29 oktober mocht ik weer naar huis met de boodschap nog een week volkomen rust houden en daarna kalmaan beginnen.

Bij mijn thuiskomst vond ik de briefkaart d.d. 28 oktober van onze voorzitter met het verzoek een bijdrage voor de Tyngte te schrijven. Hoewel dus rustend, heb ik daar toch maar aan voldaan. Zo'n geweldige inspanning kost dat nu ook weer niet. Maar wel drukt zo'n recente gebeurtenis een stempel op de gedachtengang. Men bekijkt de zaken, het leven, ook het persoonlijk leven, toch iets anders dan anders. De sleur werd even gebroken. Men werd plotseling voor een ernstige persoonlijke realiteit geplaatst. Vergeef mij, indien dit stukje daar de kenmerken van draagt.

Een blindedarm-operatie is tegenwoordig niet zo iets bijzonders meer. Het is best mogelijk, dat tientallen neven en nichten dit wormvormig aanhangsel ook niet meer bezitten. Het aantal geslaagde operaties is ook zeer groot. Waarschijnlijk benadert het wel de 100 %. Maar toch, indien je er plotseling zelf voor staat, spreekt het toch wel even aan. Tenslotte blijft het een operatie, een kunstmatige ingreep in levend weefsel.

En iedere kunstmatige ingreep in natuurlijk leven brengt risico's met zich.

Daar is het moment, dat je weet, straks is mijn bewustzijn verdwenen. Van alles wat er om mij en met mij gebeuren gaat heb ik geen weet meer. Hoe zal het zijn, wanneer ik straks weer bij kom? Zal dat moment er weer zijn? Want bij alle perfectie in de operatietechniek, de mogelijkheid van het niet meer terugkomen blijft bestaan. Daarom werkt de gehele medische staf ook met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Een enkel foutje kan immers fatale gevolgen hebben. Men kan daar zijn ogen voor sluiten. Men kan zichzelf suggereren, dat de wetenschap zover gevorderd is, dat voor mislukking niet gevreesd behoeft te worden. In feite is dit evenwel toch niets anders, dan een moedwillig ontkennen van een bestaande mogelijkheid. Een vlucht in zelf suggestie.

Ik ben die weg niet gevolgd. Met vol bewustzijn heb ik de mogelijkheid van een niet meer terugkeren overwogen. En het wonderlijke was, dat er totaal geen angst was. Ik wist, en weet, dat hoe de uitslag ook zou zijn, mijn toekomst veilig is. Door Jezus Christus en Hem alleen.

Hierboven schreef ik "Zeer persoonlijk". Wilt U het geschrevene ook zo zien? Ik wil met dit stukje geen theologie bedrijven. Ik heb zelfs een hekel aan de theologie zoals zij door vele vakmensen bedreven wordt. De ene dominee maakt ruzie met de andere dominee over de doop en over de uitverkiezing. En samen gaan zij de priester te lijf over vagevuur en Maria-verering. De ene zegt, zo eenvoudig gaat het niet, jij bent veel te ruim. Er moet dit en dat en nog veel meer gebeuren. En de ander antwoordt neen, maar de goede intentie is reeds voldoende. Zo schrijft men de kerkbladen vol en worden de kerken leeg. Zo worden de kerkelijke vergaderingen lang en warm en de harten koud.

Mijn Bijbel zegt het zo eenvoudig: "Geloof in Jezus Christus en gij zult zalig worden". Niets meer en niets minder.

En U, mijn neef en nicht, die niet gelooft. Neemt U mij dit schrijven kwalijk? Ik hoop van niet. Uw niet

geloven is geheel voor uw eigen rekening. Ik vertrouw dat het op even goede gronden berust als mijn wel-geloven. Onze familie-vereniging moet voldoende ruimte hebben om elkanders overtuiging te respecteren.

Dat kan best. Dat kan overal, waar mensen bijeen zijn, die een gefundeerde overtuiging bezitten. Mag ik u dan een voorbeeld daarvan geven ?

Ik lag op een kamer tesamen met een medicus, die een ongeluk heeft gehad. De dag na de operatie bezocht mij mijn predikant. In zijn gebed herdacht mijn dominee ook deze zieke medicus, die weet, dat hij nog een lange weg tot herstel voor zich heeft. Toen de predikant weg was, klonk het uit het andere bed: "Wat vind ik dat rijk, dat uw dominee ook voor mij wilde bidden !" Deze medicus nu is overtuigd vrijzinnig en ziet het leven en de dood dus geheel anders dan ik. Maar een eerlijke overtuiging van de een staat open voor de eerlijke overtuiging van de ander.

Alzo zij het ook onder ons.

Alkmaar.

H. Nijdam Lzn.

F A N I T F R Y S K E M E D .

Het leven biedt toch altijd weer zijn kleine en grote verrassingen. Dat ondervonden mijn vrouw en ik dezer dagen.

Wij zouden juist aan tafel gaan, toen er gebeld werd. Mijn vrouw ging opendoen en kwam terug met de boodschap: "Daar is een mijnheer, die jou wel even spreken wil."

Ik ging naar hem toe. Hij maakte zich bekend als iemand, die verbonden is aan het Sneker Nieuwsblad. De kwestie was, dat de Fryske Krite haar eerste toneelavond zou houden en nu was men op zoek naar iemand, die deze "kritejoun" kon verslaan. Na een paar vergeefse pogingen zo iemand te zoeken, die dat in behoorlijk Fries kon doen, had men naar mij verwezen. Ik zat dus voor dat baantje niet op de eerste rang. En terecht ! Nog nooit had ik zulk werk bij de hand gehad.

Afijn, het was nu geen tijd (wij zaten immers aan tafel) om deze kwestie breedvoerig te bespreken. Mijnheer zou 's avonds terugkomen. Natuurlijk gaf dit voorstel aanleiding tot een breedvoerige discussie tussen

mijn vrouw en mij. Mijn vrouw zag er geen licht in en oordeelde, dat zulks nou net niks voor mij was. Daar was ik niet van overtuigd en ik helde naar de mening over, dat ik zulks eens moest proberen, er zat wat avontuur in.

's Avonds kwam onze vriend terug. Omdat ik natuurlijk zijn laatste toevlucht was, wuifde hij alle bezwaren, welke wij te berde brachten, met een breed handgebaar weg. Het zou geprobeerd worden !

De volgende dag bracht hij de perskaart. Tjonge, tjonge, wat voelde ik mij gewichtig, toen ik de avond van de uitvoering met de perskaart op zak naar Amicitia stapte. Bij de toegang haalde ik deze met een grote zwaai uit mijn zak en toonde hem aande controleur.

"De Pers", en hij waarschuwde iemand van het bestuur. Deze bood mij alle service, die ik maar kon verlangen; een gratis programma, een zitplaats op de eerste rij van het balkon. Nee maar, het was in orde.

Ik installeerde mij dus op het balkon, voorste rij; een gemakkelijke stoel met er voor een balustrade. Daarop legde ik heel gewichtig mijn bloknote, ballpoint en bril en wachtte de komende dingen, die gebeuren zouden, af. Niet lang daarna verschenen een paar confraters, iemand van het provinciaal dagblad en een van een Fries weekblad.

Kennismaken, ook bloknotes en ballpoints en ik wist mij een houding te geven, als was ik iedere dag op stap voor de Pers.

En toen begon de avond. Een voorzitter, die opende, een declamator, die het publiek danig aan het lachen wist te brengen, een toneelstuk, dat door de amateurs met overgave werd gespeeld, een fijn muziekje en een bal tot slot.

Twaalf uur 's nachts thuis. Mijn vrouw nog niet naar bed; dood nieuwsgierig hoe het gegaan was.

Ik haalde mijn aantekeningen te voorschijn om het verslag samen te stellen, dat die dag nog in de krant moest. En onder een kopje koffie groeide mijn verslag op het blanke papier.

Een uur later gingen we naar bed, met het voldaan gevoel, dat het was meegevallen.

's Morgens vroeg op, want nog voor kantoortijd zou ik mijn epistel naar de krantenman brengen. Nadat ik had aangebeld, duurde het enige tijd voor werd opengedaan. Maar het gebeurde en daar stond mijnheer in zijn pyama. Afijn, ik werd hartelijk welkom geheten. In de voorkamer bogen wij ons over mijn verslag en namen het gezamenlijk door. De man was enthousiast. Echt !

En zo stond die avond in het Sneker Nieuwsblad mijn artikel over de eerste Kritejoun van dit winter halfjaar. Snel liep ik het door en op het woord van mijn vrouw: "Nou ?", schoof ik haar de krant toe met de woorden: "Daar zitten een paar stomme drukfouten in"

"Nou ja," zei mijn vrouw "jou schrift munt ook niet uit door duidelijkheid. De a's en e's lijken wel u's en i's."

"Ja, maar het gekke is nu, dat ze van de i een a en van de e een u gemaakt hebben."

"Ik vind het toch maar een vlot geschreven verslag", mijn vrouw weer, nadat ze het gelezen had.

En met deze lofuiting en troost stelde ik mij dan maar tevreden.

Of men het nog eens waagt mij op het krantenpad te sturen, zal ik maar rustig afwachten.

A. Vleer.

AFSCHEID ALS KERKVOOGD.

(Friesch Dagblad d.d. 13 september 1958)

We plaatsten onderlaastst een ontboezeming van K.Nijdam over zijn late neigersûngetiid, die 18 oktober met moeite werd voltooid. Dat was in 1836.

Ditmaal behandelt hij in zijn schrift een ander chapter. Hij was administrerend kerkvoogd, maar heeft het bijltje er bij neergelegd. Er was blijkbaar een conflict met den grietman. De gemeentebesturen beschouwden n.l. in die tijd graag het bezit van de Hervormde Kerk, dat door de kerkvoogdij werd beheerd, als een goed, dat ten algemenen nutte moest worden aangewend. In Wirdum was de brandspuit eigendom van de kerkvoogdij en Hellema, wiens dagboek wij hebben gepubliceerd, heeft heel wat conflicten met het grietenybestuur gehad, wanneer de brandweer was uitgerukt en de grietman meende, dat de burgerlijke gemeente dat niet behoefde te betalen.

DICK VAN DER GALIEN
en
KLARA IDA ANNIE NIJDAM

hebben de eer u, mede namens
wederzijdse ouders, kennis te
geven van hun voornemen in het
huwelijk te treden.

De voltrekking daarvan zal d.v.
plaatsvinden op woensdag 17
september, 's namiddags 2.30
uur op het stadhuis te Leeuwar-
den.

Kerkelijke bevestiging om 3.15
uur in de Pelikaankerk, Peli-
kaanstraat, Leeuwarden, door
de weleerwaarde heer Ds. L.G.
Pleijasant.

augustus 1958.
Bussum, Korte Meijerkamplaan 5
Leeuwarden, Koekoekstraat 12

FOKKE DIJKSTRA
en
MAAIKE WINIA

geven, mede namens wederzijdse
ouders kennis van hun voorne-
men in het huwelijk te treden,
waarvan de voltrekking d.v.
zal plaatsvinden op donderdag
14 augustus, om 1.30 uur te Lem-
mer.

Kerkelijke bevestiging in de
geref. kerk om 2 uur door de
weleerw. Heer Ds. J. H. Binnema.

Follega 18
Follega 9

augustus 1958

Hierbij vervullen wij de tre-
rige plicht kennis te geven
het overlijden van onze liev-
man, vader, behuwd- en groot-
vader

JAN N I J D A M

in de ouderdom van 59 jaar.

Akkrum, 11 sept. 1958
Tuindorp 35

De diepbedroefden:
S. Nijdam-Rijpkema
kinderen, behuwd- en klein-
kinderen.

GEBOREN:

LEENTJE, dochter van:

Jan Calf
en Gatske Wijnja

Tirns, september 1958

GEBOREN:

HARMEN, zoon van

Klaas Vleer
en Sanderina van Die

GEHUWD:

ANTHONIE WINIA te Follega
en
SAAKJE DE VRIES te Oosterzee
Follega, oktober

OVERLEDEN:

HINKTE WYNIA

te W o m m e l s.

BEVESTIGING DS. WIJNJA

Drachten. - Zondagmorgen vond in de gereformeerde Noorderkerk de bevestiging als derde predikant plaats van Ds. H.E. Wijnja. Ds. H. van Twillert, die als bevestiger optrad, had als tekst Jona 3 : 10

De intrede van ds. Wijnja vond des middags plaats in de Zuiderkerk en des avonds in de Noorderkerk.

1 september 1958.

GESLAAGD:

voor het examen machineschrijven, augustus 1958
M. WYNIA te Akkrum.

aan de lagere landbouwschool te Lemmer:
PIETER WINIA te Follega

ASSEN, 18 augustus 1958.

HENK NIJDAM uit Eelderwolde heeft zaterdagmiddag op het T.T.-circuit duidelijk getoond de sterkste renner van het noorden te zijn.

NIEUWS VOOR ALLE FAMILIELEDEN !!

Wij hopen dan in 1959 een familiedag te houden, en wel op Hemelvaartsdag.

Deze dag moet slagen en daarvoor hebben wij Uw medewerking, Uw tips, nodig ! Op deze familiedag, waarop wij tevens gedenken ons 10-jarig bestaan, mag geen enkel familielid ontbreken.

Nu weet U nog niet eens waar de vijfde familiedag zal worden gehouden. Het bestuur overweegt: A M S T E R D A M.

Het programma:

10 uur: aankomst uit alle delen van ons land.

11.15 uur:.....vult U het zelf verder even in...

Mag ik het ingevulde van U ter inzage ontvangen ?

De dag kan alleen slagen als.....

De Voorzitter.

Nijdam schrijft het verhaal van zijn afscheid als
administrerend kerkvoogd te Irnsum aan de heer T.A.J.
Eysinga te Leeuwarden.

Myn ouwskeid as Administrerende Tjerkvoud, oon
T.A.J. van Eysinga te Ljouwert.

Ik ha al rom en jier of tjian
Yn d'Administratie west,
My tinkt it meits nou mar ris dien
Want 't wud my ta in lest.

Ik wud te oad, te stief en steeg
Net broekber noag myn vreeun,
Het oade leit my al te heeg,
Ik nye min bedreun.

Er is za volle mear oan vest
As oender jins bestjoer.
Doe ha'k het meigenoegen west,
Mar dat is nou gled oer.

Ik had het dien sa goed ik kin
Welligt wie 'k wat te kloek,
Het is te minste net nei 't zin
Mar 't houd by oads de broek.

Ik ha van jo de eere haon
Dat ik beredder wie
Mar 't is het best nei mijn verstaon,
Dat nouw en oar 't ris die.

En jonge knapen ha welligt
Reeuw zin oan dizze post,
Bestjoer dat is in mooi gezigt
Vor vollen swiete kost.

't Is ek vor Jinsoms dorp wat min
In waodman oer de veert
Ligt boerman ') matig nei het zin
Dat dy har boel beheert.

Derbij ha ik het spul bedoan
Dat zei hij my rjuchtuut,
Er help weilligt gin goeddwaan oan
Derom skied ik mar uit.

Ik joeg het jild oon Feike wer
 Omdat hy 't wie vendwaen,
 Us tochte der wie hast gjin ker,
 Om 't net oan him to jaen.

Mar 'k wit omtrint wol wer het ziet,
 Het dorp dat moest het ha,
 Hoe dat het mei de tjerke giet
 Der sjugt men 't minst op ta.

Nou hoet het is of weaze mei
 Ik ha de brui er van
 Ik jaan my uit dy spullen wei
 En libje as vrij man.

Kin 'k oos oon je genoeg en jaan.
 Dat zis ik en 't is wier
 Mei 't ien of oar vor jouw to dwaan
 Dat wie vor my plezier.

Ien din dat my oan 't harte giet
 Dat is dy skoander pong
 Dy net mear als aleer bestiet
 En giet za'n skijtersgong.

Myn goede vreun kom ris by my
 By Jonsom oer de veert
 Der libje ik stil en vroed en vrij
 Teverede in mijn staet.

Der bin'k van brief en boek ontslein
 Nou tocht me wier 't net slim
 Dat is ek op de leste ein
 Van jo myn ofskied nim.

')bedoeld is grietman.

Tot goed begrip diene, dat Nijdam een conflict had met de grietman Jhr. Mr. Onno Romst van Andringa de Kempenaar. Hoewel het niet op de begroting stond, had Nijdam een schuld aan Feike afgelost, omdat die man het geld moest gebruiken en er voldoende in kas was. Dat was de grietman niet naar den zin. Het gedicht is geadresseerd aan T.A.J.v.Eysinga, die vóór de Kempenaar grietman van Rauwerderhem was en het blijkbaar beter met Nijdam kon vinden.

Welke naam zal ik aan de baby geven ?

Het is maar een naam zegt men wel eens, maar o wee, wat kan een naam veel betekenen.

Met steeds dezelfde naam gaat men door het leven. Steeds weer moet men zelf de naam zeggen of spreekt een ander over of van die naam. Het begint al bij de geboorte, ja zelfs vóór de geboorte zijn er dikwijls al heel wat woorden gevallen. Is het een dochter, dan naar grootmoeder, vindt moeder. Maar er zijn in de familie al zoveel Fientjes. Waarom dan weer deze naam, zegt vader. Geef het kind toch een betere, (mooiere) naam. Is het een zoon, dan naar grootvader, maar grootvader heeft zelf zijn naam niet zo hoog gehouden.

Vroeger lette men meer op de betekenis van de naam dan tegenwoordig. Thans hoort men meer naar de klanken die de uitspraak ervan heeft. Dit wil echter niet zeggen, dat vroeger hij of zij diegene was, wat de naam betekende. Weet U wat de naam Judas Iskarioth betekent? "Hij zal God loven" Dat hebben de ouders gehoopt, maar hoe geheel anders is het uitgekomen.

Tegenwoordig echter, moet de uitgang van een naam op een "ie" eindigen., dan is het altijd goed. Op de betekenis let men niet meer. Toch heeft elke vader en moeder, met glans in de ogen, gestaard in de wieg. En dan komt de naam.

Hij zal Piet heten. Piet, en wij denken niet aan Petrus, waar toch de naam van afgeleid is. Petrus de rotsman, maar Piet is allesbehalve een rots. Wij hopen maar, dat hij zich goed zal ontwikkelen, maar ook dat stelt teleur. In gedachten zien we hem al stijgen op de maatschappelijke ladder. Ver boven de sport van de ladder, die we zelf bereikt hebben.

De verwachtingen van de ouders worden echter niet vervuld. Piet maakt fouten. Zeker we hebben zelf ook fouten gemaakt, maar we hadden hem er zo graag voor willen bewaren.

Wat is een naam ?

En tóch heeft elke naam een betekenis, in het bijzonder voor de persoon zelf. Wij weten het immers wel te zeggen, dat die en die een "goede naam" heeft. Neen, dat komt niet door de betekenis van die naam, nog min-

der door de klank, maar door de aanvaarding van deze naam.

Iemand die rekening houdt met het goede dat de naam in zich draagt. Nu wil ik hiermede niet zeggen, dat het geven van een naam er niet op aankomt. Dat allerminst, maar ik schroom niet te zeggen, dat ieder zijn naam hoog moet houden. De naam moet een goede klank hebben.

Zeker, de betekenis van deze naam, hield meer in, dan wat hij er van gemaakt heeft. Piet stelt teleur. Ook nu nog. Dat neemt echter niet weg, dat er heel wat Pieten zijn, die er wat van gemaakt hebben.

Welke naam zal ik aan de baby geven? Deze vraag wrdrt aan elk ouderpaar gesteld. Zullen we het wagen met de betekenis van de naam?

Piet stelt teleur. De hoogste sport op de maatschappelijke ladder heeft hij niet bereikt. Op school was hij immers niet nummer één. Maar zijn karakter, zijn volhouden..... (vult U zelf dit eens in).

Zullen we het wagen met de klank der naam?

Wij kunnen niet garanderen dat de naam een voorteken zal zijn. Wij weten niet wat onze kinderen boven het hoofd hangt.

Hoe kunnen wij zelf voor hen een compleet levensplan opbouwen en dan er voor zorgen dat het plan geheel wordt uitgevoerd..?

Wat we wel kunnen is, hen later te zeggen, wat een naam is, ik bedoel wat een goede naam is.

De Voorzitter.

F A N I T F R Y S K E M Ê D.

Het Genealogysk Wurkforbân, een afdeling van de Fryske akademy, hield zijn eerste bijeenkomst van dit winterhalfjaar op zaterdag 18 oktober j.l.

Hierop vertegenwoordigde ik onze Nijdamstra-Stichting. Op deze bijeenkomst werden lezingen gehouden door de oud-burgemeester van Harlingen, de Heer Hannema over de Doopsgezinde gemeente van Harlingen en door de voorzitter van het Wurkforbân, de Heer Glastra van Loon over: "Op en om de terp van Almenum".

In dit artikel wil ik iets vertellen over de interessante, rijk gedocumenteerde lezing van de Heer Hannema.

Als men bedenkt, dat Maarten Luther de 31ste oktober 1517 zijn beroemde 95 stellingen tegen de aflaat spijkerde aan de deur van de slotkerk te Wittenberg, staat men verbaast, dat er reeds in 1540 te Harlingen $\pm$ 400 dopersen waren, die in het geheim in schuren of pakhuizen bijeenkwamen om hun ideaal vrijheid van denken in godsdienstzaken te beleven.

In 1531 op de 20ste maart bracht Likke Frearks, snijder te Leeuwaren, het hoogste offer, zijn leven, op het schavot te Leeuwarden voor zijn nieuwe geloof. Zijn martelaarschap deed Menno Simons, pastoor te Witmarsum, overgaan tot de nieuwe leer.

Hij en Leenaart Bouwes uit Emden, doopten $\pm$ 1550 te Leeuwarden en Harlingen resp. 650 en 550 mensen, die tot de doperse sekte waren toegetreden.

Strenge plakaten werden tegen deze sekte uitgevaardigd. Vooral had men het begrepen op de leraars of vermaners. Het aanbrengen van deze verleiders en bedriegers werd beloond met f. 25,—, toen een heel bedrag.

Onder de dopersen te Harlingen waren vele Vlamingen, die terwille van hun geloofsovertuiging hun land moesten verlaten en een veilig heenkomen zochten in de Nederlanden. Zij vertegenwoordigden de strenge orthodoxe richting onder hun geloofsgenoten, terwijl de aanhangers van de Waterlanders vrijzinniger, of liever verdraagzamer waren in hun opvattingen.

Reeds in het begin waren er grote verschillen in de leer onder de dopersen. De onderscheiden richtingen stonden vaak zeer fel tegenover elkaar. Evenwel ontbrak het niet aan pogingen om de eenheid te herstellen. Bekend is een gezamenlijke bijeenkomst te Dokkun, waar men gekniel en in ootmoedig gebed tot vrede wilde komen. Doch zelfs tijdens deze bijeenkomst laaide het twistvuur weer op. Tot de rechterzijde behoorde ook de vermaner Jan Jacobs, die teruggetrokkenheid en eenvoud predikte. Die Jacob-sekte heeft zich op Ameland tot in de 19e eeuw gehandhaafd.

De Bijbel werd veel gelezen. Daardoor ontstonden er vele vertalingen van de Bijbel. En zo is er ook een Harlinger vertaling van 1582.

Zoals reeds is gezegd, trok Harlingen veel Vlaamse dopersgezinden aan. Aan deze mensen heeft Harlingen veel

te danken. Zij brachten er de scheepsbouw en de zeehandel. Belangrijk was de handel op de Oostzeehavens en de weverijen en lijnbanen bloeiden.

In de 17e eeuw werden de Friese, Vlaamse, Duitse gemeenten tot één gemeente verenigd. Eén van de oorzaken was de teruggang in ledental van de gemeenten, mogelijk wel door overgang naar de gereformeerde kerk.

Het gemengde huwelijk is altijd een zeer zwaar te verteren brok voor de doopsgezinden geweest, hoewel hun opvattingen daarover nogal humaan waren en er van kerkelijke straffen en uitbanning geen sprake was, zoals bij slecht vervullen van de godsdienstplichten of een zondig leven.

De Harlinger doopsgezinden stonden nog al in aanzien. Zij werden beschouwd als zeer vreedzaam, naarstig en braaf en men wist ook, dat ze er goed bijzaten. Daarom deed het landsbestuur wel eens een beroep op hen, als dit veel geld nodig had, vooral voor het bouwen en uitrusten van oorlogsschepen voor de Harlinger admiraliteit.

Zo hebben de doopsgezinden in de 17e eeuw op drie achtereenvolgende leningen wel voor meer dan 1 miljoen gulden ingeschreven. Het waren evenwel goede geldbeleggingen. Ze gaven 4 à 5 % rente en bovendien enige niet te verwaarlozen rechten, zoals vrijheid voor het uitoefenen van hun godsdienst, vrijwaring voor het dragen van wapens en zelfs het kiesrecht voor de landscolleges, wel uniek in de 17e eeuw, toen de gereformeerde kerk de staatskerk was. Ook de indirecte voorrechten waren niet weg te cijferen. De doopsgezinden mochten geen wapens dragen, maar ze hadden er toch groot belang bij, dat hun handel op de Oostzee beschermd werd door een sterke vloot en vonden het niet erg, dat anderen daarvoor het zwaard trokken en vochten.

In 1654 kwam een doopsgezind weeshuis tot stand, dat bestaan heeft tot 1818 en toen werd opgeheven wegens hoge kosten en het zeer geringe aantal weesjes. De spreker gaf van dit weeshuis nog enige aardige bijzonderheden. Om de huwbare mannen in Indië aan een vrouw te helpen werd een beroep gedaan op de weeshuizen, daartoe geschikte weesmeisjes beschikbaar te stellen en op de Indische huwelijksmarkt te brengen.

Ook het doopsgezinde weeshuis heeft daarvoor twee meisjes afgestaan. In de franse tijd diende het weeshuis tot onderdak voor franse soldagen, waardoor de burgerij gevrijwaard werd voor inkwartiering. Na de franse tijd heeft het weeshuis nog dienst gedaan als kazerne.

Aardig is nog te vermelden, dat tot 1845 de dominee een zandloper op de preekstoel had, waardoor hij de duur van de kerkdienst kon regelen.

Zo heb ik slechts enige grepen gedaan uit de rijke inhoud van de lezing van de Heer Hannema, die wel zeer duidelijk illustreerde, hoe belangwekkend en leerzaam de studie van oude archivalia is.

In de nabespreking kwamen natuurlijk de genealogen aan het woord over de "besibbens" tussen de doopsgezinde families van Harlingen.

Een aardige familie-anekdote vertelde nog de heer de Haan.

"Een vrouwelijke sibbe uit zijn familie wilde gaarne toegelaten worden tot de Vlaamse doopsgezinde gemeente te IJlst (dus ook daar Vlamingen), welke gemeente zeer orthodox was. Over dit verzoek werd door de kerkeraad diep ernstig beraadslaagd. De kerkeraad wees haar af, wegens...wereldsgezindheid! Zij droeg namelijk een nogal hel gekleurde hoofddoek in plaats van een zedig donkerblauwe! Die brave kerkeraadsliden moesten nu nog eens een kijkje in onze wereld kunnen nemen!

Wat de lezing van de voorzitter van het Genealogysk Wurkforbân, de heer Glastra van Loon over "In en om de terp van Almenum" betreft, het volgende:

Almenum was in oude tijd een terpdorp op zich zelf, maar is nu geheel ingesloten door de stad Harlingen, welke in de grijze oudheid een plaats geweest moet zijn, die veel westelijker lag; dus waar nu de zee heerschappij voert.

De terp van Almenum bestaat uit een hoge kleirug: $\pm 2\frac{1}{2}$ m A.P., die in de oop van de terpentijd herhaaldelijk is opgehoogd en tenslotte een hoogte bereikte van 5 m. A.P. Op deze terp staat de grote kruiskerk, de oude Dom van Almenum. Over deze oude terp waren veel sagen rond.

Reeds ± 700 moet hier door Gosse Forteman een houten

Christenkerkje zijn gebouwd. Dat was dus in de tijd dat de strijd tussen Heidendom en Christendom nog hevig woedde. Dit kerkje werd gebouwd op de resten van de oude offerplaats der heidense Friezen, zoals dat meestal gebeurde bij de overgang van het Heidense naar het Christelijke geloof. De zoon van deze Forteman, was Magnus Forteman, ook een legendarische figuur. Hij moet geleefd hebben in de tijd van Karel de Grote $\pm$ 800 en om zijn grote heldendaden schonk deze hem een vaandel en een keurbrief, waarvan het voornaamste artikel luidde, dat de Friezen vrij waren. Dit vaandel en die keurbrief, moeten in de kerk van Almenum bewaard zijn geweest.

Op en om de kerk stonden enige stinsen, bewoond door Friese "haedlingen", of edelen. Tussen deze Friese edelen heersten vaak hevige familieveten, welke op bloedige wijze werden uitgevochten. Een streek bij Harlingen heet de Blinze en wordt door de volksmond de Bloederige Blinze genoemd; een naam, welke zeer waarschijnlijk te danken is aan de woeste moordpartijen van de dikaar vijandelijk gezinde adellijke geslachten.

Na het eerste houten kerkje zijn er meerdere geweest, waarvan men de fundamenten diep in de terp aantrof: keien, klein en tufsteen. Ook heeft men de verbrande resten gevonden van wel twee kerken.

De oude kerk van 1570 was zeer bouwvallig geworden. Daarom ging men in 1751 over tot het bouwen van een nieuwe kerk, die op zeer zware fundamenten van wel twee meter dik werd gegrondvest. Daardoor moesten heel wat graven in en buiten de kerk worden opgeruimd. Dit gaf aanleiding tot geschillen met de eigenaars van de graven. Tenslotte werd een college benoemd belast met het regelen van deze kwestie. Alle beenderen uit de oude graven werden verzameld en opnieuw begraven. Al de grafzerken, welke in de kerk waren, zijn opgenomen. Velen waren zo afgesleten, dat men de wapens, de kwartieren en de opschriften niet of zeer moeilijk kon ontcijferen. De oudste zerk is van 1492. Een aardige geschiedenis is nog verbonden aan de zerk van de vrouwe van Ropta. In een naburig dorp bezat men een gelijke zerk en men beweerde dat daaronder de Vrouwe van Ropta rustte. Om een eind te maken aan de geschiedenis van het betwiste graf, ging men in het dorp

tot grafopening over en...vond het ledig. De kerk van Almenum zou dus werkelijk het graf van de edelvrouw bezitten. Maar toen men nasporingen deed, bleek het graf een paar doodskoppen en enige beenderen te bevatten, welke achteloos in een hoek van het graf waren neergeworpen. Het zal dus wel een mysterie blijven, waar nu de Vrouwe van Ropta werd begraven.

Er bestaan plannen om de terp van Almenum aan een grondig bodemonderzoek te onderwerpen. Dit zal misschien belangrijke historische bijzonderheden opleveren. Als dit gebeurt zullen wij hieraan in onze Tyngje een artikel wijden.

A. Vleer.

BEKENDMAKING.

Wij kunnen onze abonné's mededelen, dat wij dit jaar nog het derde deel van het Nijdamstra boek kunnen laten verschijnen, samengesteld door Neef W. Wsj. Vleer.

Het Bestuur.

HET NIJDAMSTRA BOEK.

Wij hebben tot nu toe twee delen van het Nijdamstra-boek in ons bezit. Misschien staan ze bij U in de boekenkast. Daar hebben ze een plaats gekregen na het rustig of haastig doorsnuffelen van de inhoud der boeken. U had waarschijnlijk al spoedig het meest interessante gelezen en zag de lange rijen van familienamen van zovele geslachten eens door en geloofde het toen wel. Nu ja, die inventarissen, dat was ook nog wel aardig. Maar wat zou nu betekenen: een loop Eyte (eg?); negen indersten trie trangel, trie potseelen (deel I-66); een trens; 4 bijnen en 5 keetens (Deel II-146); schabeltjes, flalien (dorsvlegels?) een joow (Deel II - 180) En zo'n begrafenismaal in die oude tijd! Tjonge, ze konden er wat mee. Maar verder...daar staan de boeken te staan in de boekenkast.

Toch mag ik er graag eens naar teruggrijpen. Dat is meestal het geval als ik mijn gedachten zo eens laat gaan over onze Nijdamstra-familie.

De familie stamt dus oorspronkelijk uit één cen-

traal punt: Nijdamstra-state bij Irnsum en bij dat wijde water: de Grouw. Daar waren ze boer. Er werden rijen geslachten geboren. Die zwierven uit: waarheen? Hoever! Zeker tot op onze dagen naar alle uithoeken van de wereld. Ging er laatst nog niet een ichtje van mij na haar huwelijk naar het verre Arbua! Er bleven ook in het oude land wonen. Soms dicht om het oude "nest", vaak nog dieper het waterland in, zoals mijn grootouders, die gewoon hebben ver achter Oldeboorn. 's Winters vooral was alle verkeer met de buitenwereld afgesloten. Alles water om hen heen. Voor hun kinderen en die van de burens, was het geen doen naar Oldeboorn of Grouw ter school te gaan. Daar om leerden ze het a.b.c. bij een gebrekkige oud-gemeenteklerk, die daarin de buurt lag met zijn woonark. Ik heb er wel eens iets over verteld in de Nijdamstra-Tynge.

Er zijn ook familieleden, die sedert de dagen van Willem de Oude het boerenbedrijf trouw zijn gebleven of liever trouw konden blijven. Zij bewonen nog Friese boerderijen. Maar het grootste deel van de Nijdamstra's? Ja, wat hebben die al zo bij de hand gehad en wat doen ze nu. Kijk, dat zijn vragen, waarbij je naar het familieboek grijpt. Helaas nog maar twee delen. Gelukkig, we hopen dat spoedig het derde deel verschijnt.

Dan denk je, dat wil ik nu eens proberen uit te vissen. Willem Willems de Oude, de boer en uit hem ontsproot een wijdvertakt nageslacht. Hij, het centrale punt, waarom heel de kringen van de nazaten steeds wijder en wijder worden, ja, de hele wereld beslaan.

Het wordt nogal een gepuzzel. Maar dat doe ik wel graag. al is het nu juist niet de hobby van mij neef Nijdam.

Ik begin er aan: waar heen, wat doet men. Puzzelt U mee? De volgende Tynge zal misschien melden of wij resultaten hebben behaald.

Sneek.

A.Vleer.

D E C E M B E R.

December de maand van de lange avonden.

December ook de maand van de huiselijke gezelligheid.

Het St. Nicolaasfeest. De Kerstdagen.

Daar gaat toch een wonderlijke bekoring vanuit van het

gezellig in familiekring bijeen te zijn. De lente, de tijd van het ontluikende jonge leven, is een schone tijd. De zomer, wanner we ontspanning zoeken in mooie streken, kunnen we niet missen. De herfst kan ruw weer brengen. Storm en regen. Maar biedt toch ook de vreugde van de oogst. Elk seizoen heeft zijn eigen vreugde. Maar de tijd van de lange avonden richt zich in het bijzonder op het gezins- en familieleven. Je zou bijna kunnen zeggen, in die tijd leren we elkaar weer een beetje kennen. Als het weer mooi is, als het lang licht is, zwerven we allen een kant uit. Nu vallen we weer terug op het ouderlijk nest.

Van dat gezinsleven kunnen we moeilijk te waarderend schrijven. Het is de eerste corporatie, waarmede de jonge mens - indien de omstandigheden althans normaal zijn - in aanraking komt. Nergens is de invloed van de ene mens op de andere zo groot als in het gezin. Een gezin is ook niet te imiteren.

En vlak naast het gezin ligt de familie. De combinatie van gezinnen stammend uit eenzelfde geslacht. Ook dit is een natuurlijke eenheid. Het moderne leven heeft ook in dezen verwoestend gewerkt, zoals het zoveel vernietigde, dat uit een natuurlijke groei ontstond. Maar in de oude tijden, toen men meer leefde bij de natuur, waren het de families, welke de natie vormden; waren het de familiehoofden, die leiding gaven aan het geheel.

Dit ging verloren. Doch laten we trachten te behouden, hetgeen we nog bezitten. De eenheid in ons gezin. De samenbinding met onze familie. Daarom zijn we blij met de decembermaand met haar gezellige dagen. Daar kunnen we in genieten.

Niet allen zijn zo gelukkig. Er leven ook mensen, die vereenzaamd zijn. Voor hen betekenen die gezellige dagen geen gezelligheid, maar integendeel een nog meer gevoelen van hun eenzaamheid.

Als U kunt, vangt ze dan op. Neemt ze op in Uw kring. En vervult daarmee de wet van Christus.

Alkmaar

H. Nijdam Lzn.

1958 - 1959

Het oude jaar is bijna weer om; het nieuwe jaar is te grijpen. Uit de ervaring weten we dat een jaar zo "om" is, maar ook dat er soms in de weg van een jaar zulke scherpe bochten zitten.

Ook in het nieuwe jaar gaan we misschien langs afgronden. De toestand in de grote wereld is nu niet bepaald mooi te noemen.

Het zijn donkere wolken, die geen zonlicht doorlaten.

Wat zeg ik, atoombommen !!

Wereldbrand !!

Of misschien zijn het andere zorgen die uw huis komen binnenvallen. Ziekte, of misschien de dood. Nog een week of wat, dan was ze jarig, dan zou ze 21 jaar zijn geworden, maar we hebben ze begraven een paar dagen geleden.

Daar zijn ouders wier kinderen opgenomen zijn in een sanatorium of.....

Zal ik maar geen voorbeelden meer geven, U weet het zelf wel.

En wat kan het soms moeilijk zijn om met mensen om te gaan en met onszelf.

Als we dat alles bedenken, dan kan de angst ons wel eens naar de keel vliegen.

Het is niet alleen het midden-Oosten, die wolken zijn er ook, maar er zijn nog zoveel andere zwarte wolken.

Hoe zal het in 1959 gaan? Kunnen we alle moeilijkheden de baas als we zingen: "Houd er de moed maar in!" Misschien lukt het ons voor één dag, maar hoe komt het dan morgen?

We zijn nog jong, zegt U, de reserves van ons jonge frisse leven zijn we nog niet kwijt. En we hebben onze idealen. We slaan ons er wel door heen.

Ja maar, een jaar is zo voorbij; zo 20; zo 50 jaar. Grijs haren, uitgedunde haren. Alleen met het zingen van: "Houd er de moed maar in", komen we er niet. De vraag komt tot ons allen en die vraag kunnen we niet onbeantwoord laten. Hoe kunnen we vol vertrouwen 1959 ingaan? Het is alleen mogelijk, als we eerst Kerstfeest

vieren.

Het LICHT in deze donkere wereld is gekomen !

De Voorzitter.

BESTUUR NIJDAMSTRA STICHTING.

Voorzitter: T.Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden
Tel. 05100-22167

Secretaresse: M.H.Nijdam-Nijholt, Robert Kochstraat 21
Leeuwarden

Penningmeester: C.v.d.Schoot Azn.; Leeuwarderweg 63,
Sneek. Tel. 05150-3028

Leden: P.Agema-Wynia, Stationsweg 18, Dokkum
H.Nijdam-Smit, Paterswoldseweg 132b, Groningen
M.P.Wienia, b/d brug 43, Follega
A.Vleer, H. Sytstrastraat 18, Sneek.

POSTREKENING: 826724 t.n.v. penningmeester Nijdamstra
Stichting, Sneek

ADMINISTRATIE: 2e Beukenlaan 6, Apeldoorn

REDACTIE: Coornhertstraat 12, Leeuwarden.

++++
+ Door versdhillende oorzaken, kon het +
+ oktober/november nummer niet verschijs
+ nen. Vandaar deze maal een "dubbel" +
+ nummer, waarmee we, naar we hopen, al
+ les weer goed gemaakt hebben ! Red. +
++++